

СЕРТИФІКАЦІЯ БІОЛОГІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ МАРКЕТИНГОВОЇ ТОВАРНОЇ ПОЛІТИКИ

Павлова П.С., магістрантка,
Сумський національний аграрний університет
pavlovvaa98@gmail.com

Сучасне світове господарство характеризується значними глобалізаційними тенденціями, такими як стандартизація продукції, інформатизація суспільства, уніфікація маркетингових підходів, зростаючий тиск часу, а також різні форми міжнародної економічної співпраці. Загальне поживлення переміщення тварин і продуктів галузі тваринництва на національному та міжнародному рівнях вимагає співпраці різних країн у сфері контролю над їх переміщеннями, запобігання захворюванню тварин, створення системи досліджень та контролю якості препаратів для лікування різних захворювань. Для міжнародної торгівлі ветеринарними засобами необхідна відповідна сертифікація. Сертифікацією лікарських засобів передбачається підтвердження відповідності їх якості, ефективності та безпечності, а також систем забезпечення й управління якістю.

Стратегічним напрямком розвитку системи забезпечення якості біологічної продукції за умов європейської інтеграції України є гармонізація з вимогами європейських стандартів. Пріоритетні напрямки та програмні завдання щодо забезпечення якості ветеринарних препаратів: створення системи управління якістю всього циклу обігу ветеринарних препаратів шляхом впровадження вимог, зокрема належної виробничої практики Good Manufacturing Practice (GMP); забезпечення проведення акредитації установ та організацій, що проводять доклінічні дослідження і клінічні випробування ветеринарних препаратів; сертифікації

підприємств, установ та організацій, що здійснюють виробництво та оптову реалізацію ветеринарних препаратів; атестації та акредитації лабораторій з контролю якості ветеринарних препаратів; приведення у відповідність із директивами Європейського Союзу нормативно-правових актів щодо державної реєстрації лікарських засобів; здійснення оснащення лабораторій Державних інспекцій з контролю якості ветеринарних препаратів за кошти державного бюджету сучасним обладнанням; боротьба з виробництвом та розповсюдженням фальсифікату тощо.

При виробництві ветеринарних препаратів пред'являються особливі вимоги, щоб звести до мінімуму ризик контамінації мікроорганізмами, частками і пірогенними речовинами. Це багато в чому залежить від кваліфікації, навчання і виробничої дисципліни працюючого персоналу. Однією з умов виробництва якісних ветеринарних препаратів і торгівлі ними на вітчизняному і закордонних фармацевтичних ринках є: забезпечення якості препаратів за рахунок виконання, у першу чергу, принципів і правил належної виробничої практики. Підприємства-виробники ветеринарних препаратів повинні мати всі засоби для GMP, а саме:

- персонал, який має відповідну кваліфікацію;
- відповідні приміщення та площі;
- необхідне обладнання, матеріальне забезпечення та правильне його обслуговування;
- належні пакувальні матеріали (контейнери, тару, первинні пакування, стикери);
- затвержені методики та інструкції, відповідно до фармацевтичної системи якості;
- відповідне зберігання й транспортування готових ветеринарних препаратів.

Беззаперечними перевагами сертифікату GMP для конкретного виробника є наступні: стабілізація якості та підвищення конкурентоспроможності ветеринарних

препаратів; отримання переваг при участі в тендерах, конкурсах на отримання замовлень; підвищення інвестиційної привабливості; отримання можливості вийти зі своєю продукцією на зарубіжні ринки. Зазначимо, що термін дії сертифіката становить п'ять років, а відповідність виробництва стандартам GMP регулярно підтверджується в ході інспекційного контролю. Сертифікат визнаний і дійсний у всьому світі.

Наявність GMP - стандартів відкриває великим виробникам ветеринарних препаратів шлях на нові ринки. У середній і довгостроковій перспективі експортні ринки вкрай важливі для вітчизняних виробників. Впровадження стандартів сприятиме локальним виробникам у нарощуванні своєї частки як на вітчизняному ринку, так і виходу на міжнародні ринки.

Література:

1. Сіднева, Ж. К. (2011). Актуальні проблеми в сфері управління якістю. Актуальні питання розвитку сучасної економіки». Ч. 2: колективна монографія. Умань: Видавництво «Сочинський». 339-344
2. Могильна, Л. М. (2017). Управління якістю ветеринарної продукції українських підприємств під час виходу на зовнішній ринок. *Економіка і суспільство*. Вип. 8. 72-77.

Науковий керівник – Макарова В.В., к.е.н., доцент